

Source sheet for TGS #4 "The Nature of Shedim, according to the Rambam and the GR" A"

- (1) הם שיסדו את משפטי הכוכבים והכשפים והלחשים והורדת הרוחות והשיחות עם הכוכבים והשדים והאוב והנחש והידעוני לכל מיניהם, ודרישת המתים, והרבה מן העניינים האלה אשר שלפה תורת האמת חרבה עליהם וכרתה אותם, והם שורש עבודה זרה וענפיה. והוא, שהשקר הראשון וכו' (פיה"מ ע"ז פ"ד מ"ז)
- (2) דתינטריה לכל הבית מן המזיקין (רש"י, מנחות דף לג ע"ב)
- (3) כל בית מתוקן במזוזה כהלכתה אין שום מזיק יכול לשלוט בו (דרכי משה, יו"ד רפו ד)
- (4) ארטבון שלח לר' הקדוש חד מרגלי טבא אטימיטון א"ל שלח לי מילה דטבא דכוותה שלח ליה חד מזוזה א"ל מה אנא שלחי לך מילה דלית לה טימי ואת שלחת לי מילה דטבא חד פולר א"ל חפציך וחפצי לא ישווה בה ולא עוד אלא דאת שלחית לי מילה דאנא מנטיר לה ואנא שלחי לך מילה דאת דמך לך והיא מנטרא לך דכתיב (משלי ו) בהתהלכך תנחה אותך (ירושלמי פאה, א א)
- (5) מיד נכנס שד בבתו של ארטבן... ובאו כל הרופאים ולא הועילו לה, כיון שנטל ארטבן את המזוזה ושם לה על הפתח, מיד ברחא אותה שידה (שאלתות דרב אחאי גאון, קמד)
- (6) אלו שכותבין בה מבפנים שמות מלאכים, או שמות קדושים, או פסוק, או חותמות--הרי הן בכלל מי שאין להן חלק לעולם הבא: שאלו הטיפשים, לא דיי להם שביטלו המצוה; אלא שעושיין מצוה גדולה, שהיא ייחוד שמו של הקדוש ברוך הוא ואהבתו ועבודתו, כאילו היא קמיע להנית עצמן, כמו שעלה על ליבם הסכל שזה דבר המהנה בהבלי העולם (הלכות מזוזה, פ"ה ה"ד)
- (7) כי היכי דלינטריה. אמר רבי חנינא בוא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם מלך יושב מבפנים ועם משמרין אותו מבחוץ מדת הקב"ה אינו כן עבדיו יושבין מבפנים והוא משמרן מבחוץ שנאמר (תהילים קכא) ה' שומרך ה' צלך על יד ימינך (מנחות דף לג ע"ב)
- (8) על פי השאלה זאת נאמר על אדם: ויחי אדם שלשים ומאת שנה ויולד בדמותו כצלמו... ומכאן שכל הילדים שקדמו לו לא הגיעו לכך שתהיה להם הצורה האנושית באמת, אשר היא צלם אלהים ודמותו... ואילו על שת אשר לימד אותו אדם הראשון והביאו לידי הבנה, ובשל זאת הגיע לשלמות האנושיות, נאמר: ויולד בדמותו כצלמו. כל מי שלא הגיע לכך שתהיה לו הצורה הזאת, אשר ביארנו את משמעותה, אין הוא בן אדם אלא בעל חיים, שתבניתו ומתארו תבנית בן אדם ומתאר, אלא שיש לו יכולת – שאין לשאר בעלי-החיים – לגרום מיני פגעים ולעשות מעשים רעים. זאת מכיוון שהמחשבה ושיקול הדעת, שיש לו, מוכנים להשגת השלמות שלא הושגה. הוא מפעיל אותם במיני תחבולות הגורמות בהכרח למעשים רעים והמולידות פגעים. מכאן שהוא כביכול דבר הדומה לבן-אדם ומחקה אותו. וכן היו ילדי אדם אשר קדמו לשת. ואמרו במדרש: כל אותן מאה ושלשים שנה שהיה אדם נזוף בהן היה מוליד

רוחות, והכוונה שדים, וכאשר נרצה, הוליד דומה לו, כלומר בדמותו כצלמו וכו' (מו"נ ח"א פ"ז)

9) חייב אדם להיזהר במזוזה, מפני שהיא חובת הכול תמיד. וכל עת שייכנס וייצא, יפגע בייחוד שמו של הקדוש ברוך הוא--ויזכור אהבתו, וייעור משינתו ושגייתו בהבלי הזמן; ויידע שאין שם דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים, אלא ידיעת צור העולם, ומיד הוא חוזר לדעתו, והולך בדרכי מישרים. אמרו חכמים, כל מי שיש לו תפילין בראשו ובזרועו, וציצית בבגדו, ומזוזה בפתחו--מוחזק לו, שלא יחטא: שהרי יש לו מזכירים רבים; והן הן המלאכים שמצילין אותו מלחטוא, שנאמר "חונה מלאך ה' סביב, ליראיו; ויחלצם (הלכות מזוזה, סופ"ו)

10) חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם, עושה אדם מצוה אחת הקב"ה נותן לו מלאך אחד לשמרו, שנאמר חונה מלאך ה', עושה שתי מצוות, הקב"ה נותן לו שני מלאכים לשמרו, שנאמר כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך וכו' (שמות רבה, לב ו)

11) או שיש באותן הדברים רמז (אגרות הרמב"ם, מהדורת שילת, ח"ב עמוד תפח)

12) ואמנם כי במחילה מרבינו הגדול ז"ל אומר כי לפי הנראה בקצת תפישותיו על הרב המורה ז"ל כי מרב הפלגתו בתלמוד ושקידת לבו בחכמת האמת הידועה לו שלא הורגל בספר המורה כראוי לו, ולכן לפעמים לא מצא חידתו וכונתו אשר ימצא אחד מקטני קטנים שהורגל בו אשר קטנו של רבינו הגדול עבה ממתניו (ספר הזכרון להריטב"א, עמוד נה)

13) והוא [רמב"ם] נמשך אחרי הפילוסופיא, ולכן כתב שכשפים ושמות ולחשים ושדים וקמיעות הכל הוא שקר. אבל כבר הכו אותו על קדקדו, שהרי מצינו הרבה מעשיות בגמרא על פי שמות וכשפים. "אמרה איהי מלתא, ואסרתה לארבא"... (שבת פא,ב חולין קה,ב) ובסוף פרק ד' מיתות, ובירושלמי שם עובדא דר"א ור"י וכן בתירא, וכן ר"ח ור"א דאיברי עיגלא תילתא, ור' יהושע דאמר שם ואוקמיה בין שמיא לארעא (בכורות ח,ב), וכן אבישי בן צרויה (סנהדרין צה,א), והרבה כיוצא. ואמרו (בסוף פרק ארבע מיתות, חולין ז,ב) למה נקרא שמן כשפים וכו'. והתורה העידה "ויהיו תנינים". ועיין זוהר שם. וכן קמיעין בהרבה מקומות ולחשים רבו מלספר. והפילוסופיא הטתו ברוב לקחה לפרש הגמרא הכל בדרך הלציי ולעקור אותם מפשטן, וח"ו אינו מאמין בהם ולא מהם ולא מהמונס, אלא כל הדברים הם כפשטן, אלא שיש בהם פנימיות, לא פנימיות של בעלי הפילוסופיא שהם חיצוניות, אלא של בעלי האמת (ביאור הגר"א יו"ד סימן קע"ט סק"ג)